

Masová kultura

Slovníkové heslo

Vznik masové kultury je spojován s průmyslovou revolucí v 18. a 19. století. Analýza není snadná. Kultura patří mezi základní pojmy humanitních oborů. Masovou kulturou bychom mohli označit sociologické kulturní výtvořky, představy a hodnoty, které jsou předávány publiku nástroji masové komunikace (komunikace realizovaná masovými médii jako součástí sociální komunikace; pod pojmem masová média se zařazují noviny, časopisy, rozhlas a televize,...). Cílem nabídky je dosažení co největšího přijetí publikem. K důsledkům kulturního konzumu patří vyvolávání módních vln a šíření konzumního životního stylu (životní orientace na hodnoty spojené hlavně s konzumním způsobem života). Často spojuje prvky vysoké i nízké kulturní produkce.

Zdroje:

Ottova všeobecná encyklopedie

Masová kultura: Kloskowska A.

Nejprve bych chtěla charakterizovat pojem „masa“. V sociologii to znamená nestrukturované shromáždění velkého počtu lidí. Tito lidé mají stejné zájmy, stejné priority, stejný pohled na to, co je a co není umění atd. Tudíž když se na určitou skupinu zaměří například lidé, co vymýšlejí reklamy v televizi, nebo lidé, co propagují nějaký druh umění, nějaký obraz, film, píseň atd., může tyto lidi snadno ovlivnit ke koupi jejich výrobku, kouknouti se na film, koupit obrazu nebo poslechu písně.

Masová kultura není následkem dnešní doby, ale vyvíjí se již po staletí. Kultura všeobecně je důležitou součástí běžného všedního života. Hodně často se šíří masově, a proto ji nazýváme masovou kulturou. Tato kultura vyplývá z centralizovaných výrobních procesů v hromadných sdělovacích prostředcích, jako je například internet, televize nebo rádio. Jelikož je zprostředkovávají tato média, může je rychle a efektivně konzumovat velké množství lidí. Lidé se s ní proto většinou setkávají každý den. To znamená, že velká část populace je tímto velmi výrazně ovlivněna. Masová média nám v dnešní době určují mnoho různých věcí. Kolikrát s námi i velmi manipulují. Proto by si člověk sám měl vytvořit svůj vlastní názor a ne jenom přejímat ten, který mu prostředky masové komunikace předávají. Jelikož je tento druh kultury centralizovaný, má tu schopnost, vždy se zaměřit na určitou část populace a uspět. Zároveň má ale i sklon k univerzálnosti, tedy dokáže zaujmout jakoukoliv skupinu lidí s jakýmkoliv zájmy a s jakýmkoliv vkusem jak na umění, tak i cokoli jiného.

Cílem tohoto druhu kultury je ale hlavně „spotřebitele“ zabavit. Proto se většinou preferuje umění, které je méně náročné pro obyčejného člověka (nepotřebuje vzdělání, aby určil, zda je dílo kvalitní nebo není, ale hodnotí ho podle toho, jak na něj to dílo působí a jak ho zaujme). Samozřejmě podléhá zákonu poptávky a nabídky. Co lidé chtějí, to je jim také nabízeno.

Masovou kulturu zařazujeme do nízké kultury, to znamená, že dílo (film, obraz či píseň,...) nemusí být profesionálně velmi kvalitní, ale když se líbí masám lidí, může být úspěšnější, než dílo, které je velice kvalitní, ale bohužel si nenajde tolik příznivců. Na rozdíl od vysoké kultury, do níž patří umění, hudba, literatura, případně filosofie a věda. To je ten problém, že hodně lidí už toto nerozlišuje. Řídí se podle toho, co se líbí většině a také podle toho, co jim masová média řeknou, že je krásné a kvalitní a ne podle toho, co je opravdu kvalitní. Ale tím nechci říct, že je tomu tak u každého. Samozřejmě je spousta lidí, kteří se nenechají jen tak ovlivnit a opravdu se řídí tím, co je kvalitní a neřídí se většinou.

Masová kultura není fenoménem jenom u nás ale i po celém světě. I v zahraničí se snaží reklama ovlivňovat lidi. K tomu, aby se člověku líbila nízká kultura, která je většinou právě i ta masová člověk nepotřebuje žádné vyšší vzdělání, zřejmě proto je i tak oblíbená. Ale to, že je něco označováno za masové neznamená, že je to i nekvalitní. Nemyslím si, že všechno umění, které je šířeno masově a tedy spadá pod masovou kulturu, kolikrát ne může mít i svojí kvalitu a hodnotu.

Produkty masové kultury nejsou nabízeny jenom lidem, kteří spadají do takzvané vyšší vrstvy, ale je distribuována i masám lidí, kteří patří do střední či nižší třídy, jak jsem již zmínila. Proto je velmi oblíbené. Kritici by samozřejmě namítali, že takovéto umění nemůže mít žádnou uměleckou hodnotu, ale to už je názor individuální, který si musí každý z nás udělat.

Velmi pozitivní na masové kultuře je to, že spojuje velké množství lidí se stejnými nebo podobnými zájmy, tudíž žádnou roli nehraje jejich vzdělání, věk či sociální postavení. Důležitým znakem je i standardizace. Dalším kladem je to, že nikoho neomezuje, je pro všechny, také může člověku pomoci odpoutat se od každodenního života, rozptýlit ho od každodenních starostí a povinností, velmi často ho i pobaví.

Za zápory by někdo mohl považovat právě to, že smívá rozdíly mezi vyššími, středními a nižšími vrstvami. Dále člověku mohou prostřednictvím díla vmanipulovat svůj názor. A také člověk může namítnout, že umělecké dílo nemusí dosahovat velmi kvalitní úrovně, je zpracované jednoduše, v postatě je mnohokrát i velmi primitivní.

V podstatě tedy každý zvyk, umělecké dílo, atd., které se jakýmkoliv způsobem masově rozšíří mezi lidi, spadá pod pojem masová kultura.

Nemůžeme jednoduše určit, zda masová kultura je špatná nebo správná. Jak jsem již zmínila, tento názor si každý musí vytvořit individuálně. Podle mého názoru není špatná, jelikož si každý člověk musí jednou za čas po vyčerpávajícím dnu odpočinout u něčeho, co nebude nějak zvlášť náročné na jeho myšlení a nebude muset zapojovat veškeré mozkové závity, aby pochopil, co se autor snažil uměleckým dílem vyjádřit. Tím nechci říct, že díla, která nejsou produktem masové kultury, jsou špatná, právě naopak, pomáhají člověku přemýšlet a rozvíjet svoje kulturní vzdělání a poznatky.